

8. USTR Releases Annual Special 301 Report on Intellectual Property Protection and Review of Notorious Markets for Piracy and Counterfeiting. URL: <https://ustr.gov/about-us/policy-offices/press-office/press-releases/2019/april/ustr-releases-annual-special-301> (дата звернення: 10.11.2019).
9. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 21.03.2014 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011. (дата звернення: 10.11.2019).
10. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. (дата звернення: 10.11.2019).

Коломоєць Анастасія Віталіївна,

курсант четвертого курсу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Нагорна Олена Олександрівна,

викладач кафедри цивільного права та процесу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПРАВА В УКРАЇНІ

На сьогодні відносини власності та їх відповідні економічні форми отримали відображення у конституційно-правових нормах і правоположеннях переважно системоутворюючих актів у межах існуючих галузей законодавства України.

У Конституції України від 28.06.1996 р. відзначено важливість права власності в забезпеченні стабільності та безпеки економіки країни. Це, зокрема, підтверджується структурним розміщенням норм про право власності в розділі "Загальні положення" Конституції України [1].

Доречно буде зазначити те, що конституційні норми-гарантії та норм-принципи, які стосуються реалізації права власності в Україні та відносин власності, в цілому, визнані основою правового господарського порядку в Україні. Подібне формулювання також зазначене в Господарському кодексі України від 16 січня 2003 року. Що також є досить важливим.

Захист інтелектуальної власності стосується також і створення цивілізованого ринкового середовища, де як виробники, так і споживачі були б надійно захищені від недобросовісної конкуренції, пов'язаної з неправомірним використанням об'єктів інтелектуальної власності, контрафактної продукції, виробництвом фальсифікованих товарів. Адже не є таємницею те, що сьогодні явища недобросовісної конкуренції та свідомого порушення прав інтелектуальної власності становлять окрему проблему для України, проблему для розвитку міжнародної торгівлі, міжнародно-правових відносин у цілому [2].

В цілому проблематика власності є найбільш резонансною у правовій та економічній науках, якій приділяли увагу як вітчизняні, так і зарубіжні вчені та практики. Серед останніх можна виділити праці В. К. Мамутова, Є. А. Суханова, Я. М. Шевченко, Ю. С. Шемшученка, В. С. Щербини та ін. У той же час недостатньо дослідженими та такими, що потребують більш поглибленого вивчення, залишаються питання визначення сутності права власності та його ролі у забезпеченні правового господарського порядку [1].

Водночас, комплексних досліджень, які б осмислювали фундаментальні категорії права інтелектуальної власності з позиції господарського права, моделювали регулювання відповідних відносин завдяки своєрідними господарсько-правовими методами, обґрунтовували доцільне вміщення та поєднання норм, які регулюють відносини використання прав інтелектуальної власності явно недостатньо.

Тож, звернемо свою увагу саме на право інтелектуальної власності, як одним зі складових

РОЛЬ ПРИВАТНОГО ПРАВА УКРАЇНИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ

права власності. Водночас засоби захисту прав інтелектуальної власності суб'єктів господарювання, до яких треба віднести господарсько-правовий механізм захисту прав інтелектуальної власності, досліджувались недостатньо, що призводить до негативних наслідків у сфері господарювання, порушень конкурентних засад, негативно впливає на економічний розвиток країни [4].

Найбільш оптимальною правовою основою урегулювання взаємодії суб'єктів суспільних відносин є договір. Договірне регулювання інтелектуальної власності відіграє чи не найголовнішу роль, опосередковуючи практично всі етапи життєвого циклу об'єкта права інтелектуальної власності. Так, саме договір є механізмом урегулювання відносин між творцями об'єкта права інтелектуальної власності, договір є підставою передання права на отримання охоронного документа, договір є єдиною правовою формою відчуження прав на об'єкти права інтелектуальної власності, і саме договір є найоптимальнішою формою комерціалізації інтелектуальної власності [2].

У той же час слід зазначити, що переважна більшість договорів про розпорядження майновими правами інтелектуальної власності укладаються якраз між суб'єктами господарювання. Про це наглядно свідчать як правовідносини на ринку інтелектуальної власності, так і практика в господарських судах [1]. Однак, суб'єкти господарювання при укладанні договорів керуються саме цивільно-правовими нормами, в зв'язку з відсутністю регулювання цього питання в Господарському кодексі України.

Так, дійсно те, що частина друга статті 154 Господарського кодексу України говорить, що до відносин, пов'язаних з використанням у господарській діяльності прав інтелектуальної власності, застосовуються положення Цивільного кодексу України з урахуванням особливостей, передбачених Господарського кодексу України та іншими законами.

Якщо звернути увагу на те, які пояснення дають щодо частини першої статті 154 ГК України Г.Л. Знаменський і В. С. Щербина, ГК України визначає, зокрема, основні способи захисту прав і законних інтересів суб'єктів господарювання, у тому числі тих, що мають права інтелектуальної власності (стаття 20); майнові права інтелектуальної власності такими, що можуть бути вкладами учасників ті засновників господарського товариства (стаття 86); об'єкти прав інтелектуальної власності у сфері господарювання та правомочності щодо використання низки таких об'єктів (статті 15–162) [2].

Як відомо, загальні способи захисту прав інтелектуальної власності визначені частиною другою статті 16 ЦК України і частиною другою статті 20 ГК України. Однак, наведені у відповідних нормах переліки способів захисту не є вичерпним. ЦК України містить припис про те, що суд може захистити цивільне право або інтерес іншим способом, що встановлений договором або законом, а ГК України – положення щодо можливості захисту права і законного інтересу іншим способом, передбаченим законам [2].

Окресливши основні галузі права, що регулюють норми та відносини права інтелектуальної власності, маємо достатньо підстав стверджувати, що основними галузями права, які регулюють дану проблематику, є цивільне та господарське. Незважаючи на те, що більшість вчених схиляються до думки, що цивільне право є більш значущим, ми не повинні не звертати увагу на регулювання проблемних питань завдяки Господарському кодексу, цінність якого полягає в тому, що цим актом відкрито можливість урегулювання складних господарських відносин різним правовим інструментарієм та методологією [4].

Підсумовуючи вищевикладене ми дійшли висновку, що необхідно наполягти на тому, що в сучасних умовах положення Господарського Кодексу щодо прав інтелектуальної власності потребують узгодження не лише з Цивільним Кодексом України та спеціальними законами, а й повного оновлення виходячи з еволюції поглядів на інтелектуальну власність.

Бібліографічні посилання:

1. Картавцева Ю. В. Господарсько-правовий механізм захисту прав інтелектуальної власності. *Наукові праці МАУП. Серія : Юридичні науки.* 2017. Вип. 1. С. 99-102. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npmaupun_2017_1_18.

2. Потоцький М. Ю. Місце господарсько-правового регулювання інтелектуальної власності у праві України. *Право і суспільство*. 2014. № 5.2. С. 126-130. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2014_5.
3. Устименко В. А. Право власності як основа правового господарського порядку України / В. А. Устименко, Р. А. Джабраїлов. *Університетські наукові записки*. 2012. № 1. С. 367-375. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2012_1_46.
4. Потоцький М. Ю. Господарський договір як форма розпорядження правами інтелектуальної власності. *Наше право*. 2013. № 6. С. 155-159. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nashp_2013_6_29.

Кочелаба Анна Валентинівна,

ад'юнкт кафедри кримінального права
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

Горелік Дар'я Сергіївна,

курсант четвертого курсу факультету підготовки
фахівців для підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

Науковий керівник:

Нагорна Олена Олександрівна,

викладач кафедри цивільного права та процесу
факультету підготовки фахівців для підрозділів
кримінальної поліції Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМАТИКА ПРАЦІ ЖІНОК В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

В останні десятиліття в українському суспільстві відбулися значні зміни в розумінні та легітимації гендерних відносин. Успішне впровадження та регулювання цих питань у суспільстві потребує насамперед просування цінності гендерної рівності в суспільстві загалом та в різних його інституціях зокрема. Це, в першу чергу, ліквідація гендерної дискримінації, забезпечення рівної участі жінок та чоловіків у суспільно важливих рішеннях. Інститут правопорядку не є винятком, тому що в часи соціальних проблем, військових конфліктів важливо інтегрувати та враховувати інтереси тих категорій громадян, які задіяні у секторі безпеки країни.

Україна ратифікувала основні міжнародні інструменти щодо рівних прав та можливостей чоловіків та жінок: Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, цілі розвитку тисячоліття ООН, визначаючи гендерну рівність як важливу складову подальшого розвитку та як одну з пріоритетів публічної політики. Демократичне суспільство повинно надавати жінкам і чоловікам рівні можливості брати участь у всіх сферах життя, включаючи правоохоронні органи [2, с. 143].

На національному рівні гендерна рівність гарантується, перш за все, Конституцією України, Трудовим кодексом України та окремим Законом України "Про рівні права та можливості жінок та чоловіків" (2005) [1], державна Програма рівних прав та можливостей для жінок та чоловіків на період до 2020 року та інші законодавчі акти.

Сучасні тенденції політики гендерної рівності в секторі безпеки України та світу набувають все більшої актуальності як з боку правоохоронного сектору, так і суспільства загалом. Серед ключових питань: чи українки готові проявити себе у традиційно «чоловічих» професіях; які зміни в суспільній свідомості потрібні, щоб змінити ставлення до жінок "за формою", і що дасть державі та жінкам, зокрема, більше залучення до такої діяльності.

Міжнародний досвід показує, що залучення жінок до правоохоронних органів є запорукою значного зменшення насильства з боку цих органів щодо громадян.

У Сполучених Штатах та Західній Європі дослідження проблем жінок правоохоронців було розпочато на початку 1980-х років тенденціями щодо гендерної рівності у сфері зайнятості та